

mugitu eta ikasi

Rafa González de Txabarri

mugiment

persona aktiboak

**Berritzegune
Nagusia**

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**

KULTURA ETA HEZKUNTZA
POLITIKA SALA
DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Itziar Larizgoitia Jauregui

Osasun Publikoaren eta Adikzioen Zuzendaria
Directora de Salud Pública y Adicciones

Jarduera fisikoak hainbat onura dakartzkio osasunari: gaixotasunak prebenitzen eta tratatzen laguntzen du, eta osasun mentalaren egoera eta bizi-kalitatea hobetzen ditu. Ikastetxea eta irakasleak funtsezkoak dira, osasun-agente gisa jardun baitezakete.

La actividad física conlleva múltiples beneficios para la salud: ayuda a prevenir y tratar enfermedades y mejora el estado de salud mental y la calidad de vida. El centro escolar y el profesorado son claves porque pueden actuar como agentes de salud.

Birjina Pozo González

Berritzegune Nagusiko Zuzendaria
Directora de Berritzegune Nagusia

Gero eta gehiago dira neurozientziaren alorrean argitaratzen diren ikerketa-lanak, jarduera fisikoak haurren eta gazteen garapenean eta errendimendu akademikoan duen eragin positiboa azpimarratuz.

Cada vez son más los trabajos de investigación que se publican en el campo de la neurociencia subrayando el impacto positivo de la actividad física en el desarrollo y rendimiento académico de niñas, niños y jóvenes.

Gorka Iturriaga Madariaga

Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zuzendaria
Director de Actividad Física y Deporte

Benetan euskal gizarte aktibo bat sortu nahi badugu, beharrezkoa da haur eta gazteen artean eragitea bereziki, bizitzarako ohitura onak haurtzaroan landu behar direlako.

Si pretendemos realmente crear una sociedad vasca activa es preciso actuar de manera prioritaria en la población infanto-juvenil, pues los buenos hábitos de vida deben instaurarse en la infancia.

GORPUTZAREN ATALAK

GAITASUNAK

- Zientzia, teknologia eta osasun kultura.

EDUKIAK

- Giza gorputzaren atalen ezagutza.

JARDUERAK

1. Korro-korroan: abestia eta gorputzaren arteko interakzioa.
2. Formak irudikatu: taldetan, gorputza erabiliz, formak irudikatu.
3. Aurrez aurre: gorputz atal ezberdinen bitartez, banakako eta taldeko ariketak.

BALIABIDEAK

- Korro-korroan abestia.
- Ikasgela.

DESPLAZAMIENTOS

COMPETENCIAS

- Cultura científica, tecnológica y de la salud.

CONTENIDOS

- Formas y posibilidades del movimiento.
- Experimentación de diferentes formas de ejecución y control de las habilidades motrices básicas.

ACTIVIDADES

1. Juego en grupo: queda el stop.
2. Juego en grupo: ¿y nosotros cómo?.
3. Desplazamiento de aros.
4. Juego en grupo: el corro de la patata.
5. Juego en grupo: se acaban las pilas.

RECURSOS

- Pelotas.

GILTZADURAK

GAITASUNAK

- Zientzia, teknologia eta osasun kultura.

EDUKIAK

- Norberaren gorputzaren kanpoko morfologia ezagutzea.

JARDUERAK

1. Gelan giltzadura garrantzitsuenak ezagutu eta mugimendu ezberdinak egin.
2. Formak irudikatu: taldetan, gorputza erabiliz, formak irudikatzea.
3. Giharra-hezurra-giltzadura elkartu: taldetan banatuta egiteko jokia.
4. Izpi magikoa: giltzaduren ezagutza lantzeko jokia.
5. Zapiaren jokia egokitua: zenbakiak erabili beharrean giltzadurak erabiltzen dira.

GIHARRAK LUZATUZ IKASI

GAITASUNAK

- Zientzia, teknologia eta osasun kultura.

EDUKIAK

- Norberaren gorputzaren kanpoko morfologia ezagutzea.
- Bizitzaren etapetan gertatzen diren aldaketak ezagutzea.

JARDUERAK

1. Irudi batean gihar garrantzitsuen izenak azaltzea.
2. Giharrek: talde jolasa aulkiekin egindako biribil batean.
3. Giharren izenak ikasten dituztenean, luzaketa praktika bat antolatuko da.

OHARRAK

Luzaketen garrantziari buruz hitz egin daiteke saio honetan.

HERBARIOA

GAITASUNAK

- Zientzia, teknologia eta osasun kultura.

EDUKIAK

- Euskal Herriko zenbait ekosistema.
- Landareen egitura eta fisiologia.
- Animalia eta landareak identifikatzeko gidak.
- Izaki bizidunen bizitzarekin lotutako prozesuei behatzea.
- Izaki bizidunei eta haien bizibaldintzei buruzko informazioa bilatzea.
- Animaliei eta landareei behatzean zehaztasuna hartzea.

JARDUERAK

1. Ekosistema desberdinetako landareen lanketa.
2. Talde txikitan antolatuta eskola inguruko ekosistema bateko landareak bildu eta aztertu.
3. Gelara itzultzean, bildutako landareak ustel ez daitezzen, egunkari-orri artean sartuko dira eta pisu baten azpian jarriko dira, ondo lehortu arte.
4. Orrietan landareak banaka itsatsi eta izendatuko dira.

BALIABIDEAK

- Koadernoak.
- Plastikozko poltsak.
- Egunkari orriak.
- Natur gidak.
- Kartulina orriak.

ARNASKETAREKIN JOLASEAN

GAITASUNAK

- Zientzia, teknologia eta osasun kultura.

EDUKIAK

- Giza gorputzaren funtzionamendua.
- Anatomia eta fisiologia.
- Aparatuak eta sistemak.

JARDUERAK

1. Arnas prozesuan zer gertatzen den ikusiko dute ikasleek. Arnasa hartzea bera sentitu eta behatuko dute esperientzia eta jolas bartzuen bidez.
2. Talde jolasa: puxika.

BALIABIDEAK

- Zinta metrikoa.
- Puxikak.

COLOUR, COLOUR

GAITASUNAK

- Hizkuntza komunikazioa.

EDUKIAK

- Hitz eta esaera ezagunak antzematea ahozko testuetan.
- Gogorapena eta ahozko adierazpena baliatzea.

JARDUERAK

1. Jolasa: "Colour, colour".
2. Jolasa: "The four corners".
3. Jolasa: "My favourite color is...".
4. Talde jolasa: "Zapiaren jolasa" (aldaketa batzuekin).

BALIABIDEAK

- Kolore ezberdineko konoak.

CONVERSATION

GAITASUNAK

- Hizkuntza komunikazioa.

EDUKIAK

- Pertsonen arteko harremanetan erabiltzen diren ahozko testu errazak ulertzea; gelan edota eguneroko bizitzako egoeretan gertatzen diren testuak dira: informazioak, azalpenak, iritzi-testuak, arauak, esperientzien eta bizipenen kontakizuna.

JARDUERAK

1. Activity: "Guess the game".
2. Activity: "Five Senses".
3. Activity: "A travel around Great Britain".
4. Activity: "The puppets".

VOCABULARY

GAITASUNAK

- Hizkuntza komunikazioa.

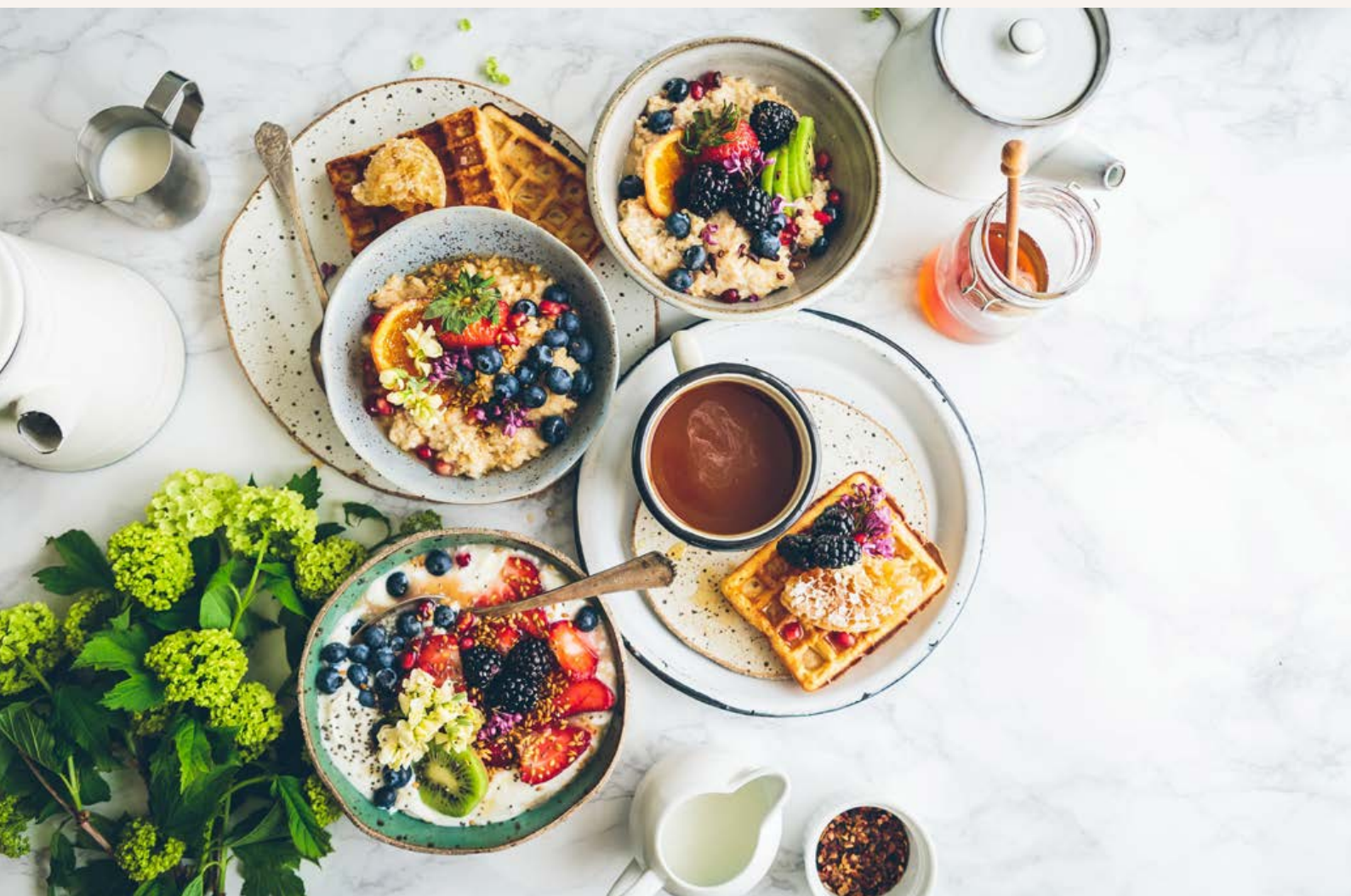
EDUKIAK

- Pertsonen arteko harremanetan erabiltzen diren ahozko testu errazak ulertzea; gelan edota eguneroko bizitzako egoeretan gertatzen diren testuak dira: informazioak, azalpenak, iritzi-testuak, arauak, esperientzien eta bizipenen kontakizuna.

JARDUERAK

1. Activity: "Heart Smart". Teacher will discuss the heart.
2. Activity: "Space Jam". Teacher reads story to class and class identifies each verb or "action" word.

BREAKFAST

GAITASUNAK

- Hizkuntza komunikazioa.

EDUKIAK

- Pertsonen arteko harremanetan erabiltzen diren ahozko testu errazak ulertzea; gelan edota eguneroko bizitzako egoeretan gertatzen diren testuak dira: informazioak, azalpenak, iritzi-testuak, arauak, esperientzien eta bizipenen kontakizuna.

JARDUERAK

1. Teacher labels 6 areas of the room with each food group listed above.
2. Students must pick 1 item at a time and move to the next food group, planning a healthy breakfast, lunch and dinner.
3. Have students travel from one area to the next using different movements.
4. Circulate and plan a healthy breakfast, lunch and dinner.
5. Write down their menu for each meal.
6. Return to desks and discuss meals.
7. Review food guide pyramid.

BALIABIDEAK

- Scrap piece of paper for every 2 students, 6 pieces of paper with info.
- Bread/cereal/grains.
- Meat/poultry.
- Dairy.
- Fruit.
- Vegetable.
- Fats/oils/sweets.

FASHION VICTIMS

GAITASUNAK

- Hizkuntza komunikazioa.

EDUKIAK

- Plangintza egin ondoren, jarduera akademikoarekin edo norberaren interesekin lotuta dauden gaien buruzko ahozko aurkezpenak egitea.
- Planifikatuta, norberaren esperientziei eta interesen buruzko ahozko deskribapen eta narrazio laburrak eta argiak egitea.

JARDUERAK

1. Landu behar duten gramatika eta hiztegi gaiak azalduko ditu.
2. Kalera aterako dira 5 ikasleko taldeetan antolaturik eta irakaslearen aginduak beteko dituzte.
 - 2.1 Go out of school.
 - 2.2 Walk through the streets nearby (15-20 minutes).
 - 2.3 Watch what the people are wearing.
 - 2.4 Write down notes.
 - 2.5 Come back to class.
 - 2.6 Sit down in groups.
 - 2.7 Write down what they have seen.

BALIABIDEAK

- Pen.
- Pencil.

STRETCHING

GAITASUNAK

- Hizkuntza komunikazioa.

EDUKIAK

- Eguneroko gai eta interes pertsonala duten gaietarako buruzko elkarrizketetan eta itxura egiteetan (hainbat komunikazio-helburu dituztenak) aktiboki parte hartzea, eta era horretako komunikazioei dagozkien eta horietan ohikoak diren arauak gero eta autonomia handiagoz erabiltzea.

JARDUERAK

1. Gelan gimnasioan egin behar duten jarduerarekin zer ikusia duten hiztegia lantzea: ekintza hiztegia, giharren izenak...
2. Giharrak luzatzeko ariketak ikasitako hiztegia erabilia.

PREPOSITIONS AND IMPERATIVE

GAITASUNAK

- Hizkuntza komunikazioa.

EDUKIAK

- Gai ezagunei buruzko ahozko testuen esanahi orokorra eta espezifikoak nahiz informazio garrantzitsuen ulertzea.
- Ahozko testuak ulertzeko eta aztertzeko estrategiak autonomiaz erabiltzea.
- Diskurtsoaren esanahi orokorra antzematea.
- Ahozko testuen esanahi osoa berreraikitzea.
- Igorlearen asmoa zein den jakitea.

JARDUERAK

1. Landu behar duten gramatika eta hiztegia azalduko dituz irakasleak: vocabulary and grammar.
2. Game on the playground: the teacher gives orders to the students using prepositions of movement.
 - 2.1 The student who does it wrong is eliminated.
 - 2.2 The student who wins, gives the orders by turns.

ZENBAKIEKIN JOLASEAN

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Zenbakiak eta eragiketak.

JARDUERAK

1. Talde jolasa: zapia.
2. Talde jolasa: asmatu zenbakia.
3. Zenbaki ariketak, taldeka.
4. Sokasaltoan "Aita, ama, zenbat urtekin ezkonduko naiz" abestiarekin zenbatzen eta saltoan aritzea.

BALIABIDEAK

- Soka.
- Zapia.

SOKASALTOAN ZENBAT DENBORAN?

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Denbora unitateak: minutuak, segunduak.
- Denbora unitate aldaketak.
- Informazioaren tratamendua: diagrama osatu eta irakurri.

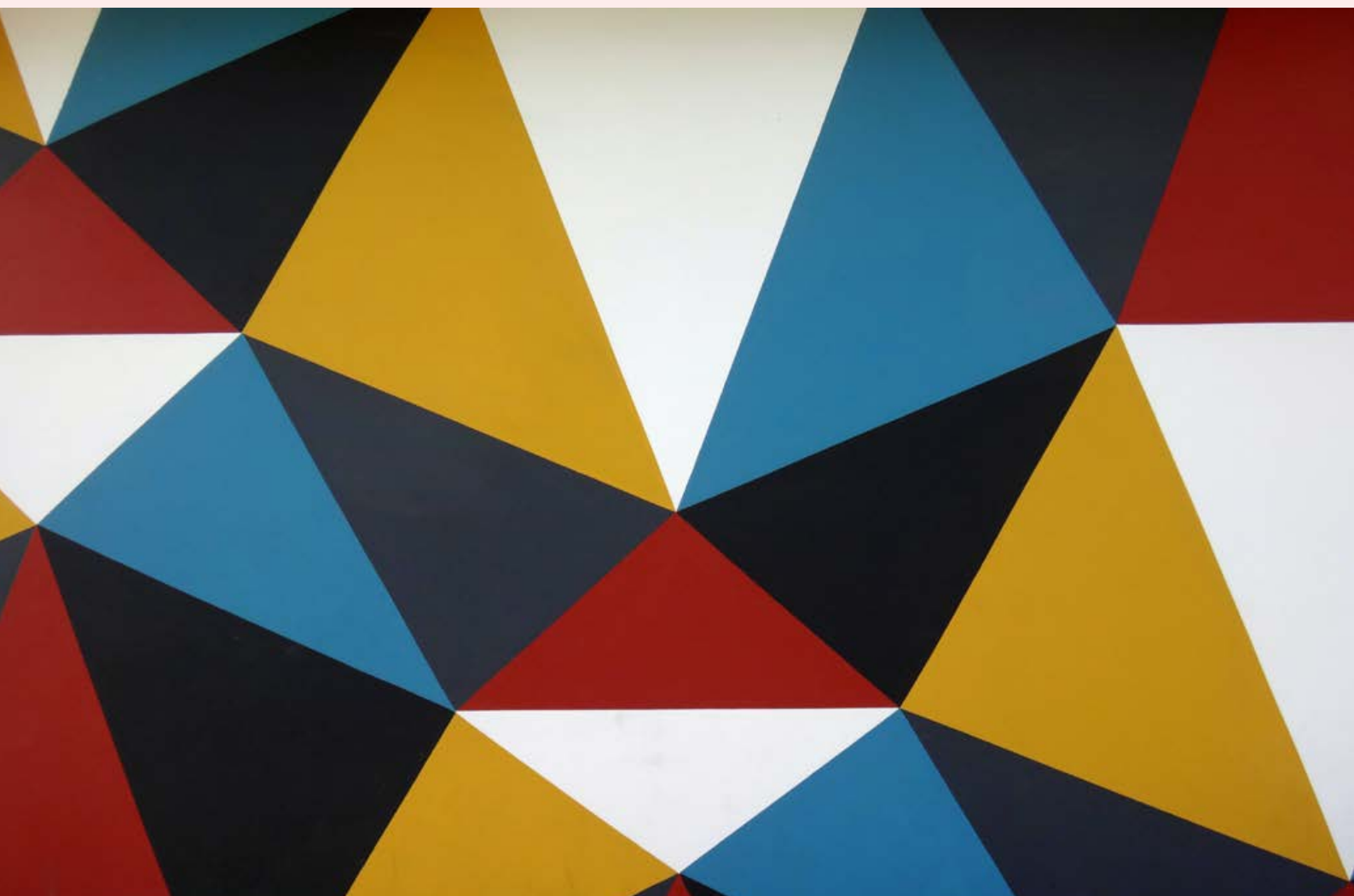
JARDUERAK

1. Ikasleak soka saltoan arituko dira banaka eta kronometro batekin saltoka irauan duen denbora erregistratuko da.
2. Taula osatu ondoren, galdera-erantzunak planteatu daitezke denbora magnitudearen edukiekin.

BALIABIDEAK

- Sokak.
- Kronometroa.

POLIGONOAK

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Gorputz geometrikoak ezagutzea ohiko objektuetan. Horiek duten forma deskribatzea, oinarriko geometriaren hiztegia erabilia.
- Irudi lauak eta gorputz geometrikoak osatzea, beste batzuk abiapuntu hartuta, konposizioaren eta deskonposizioaren bidez.

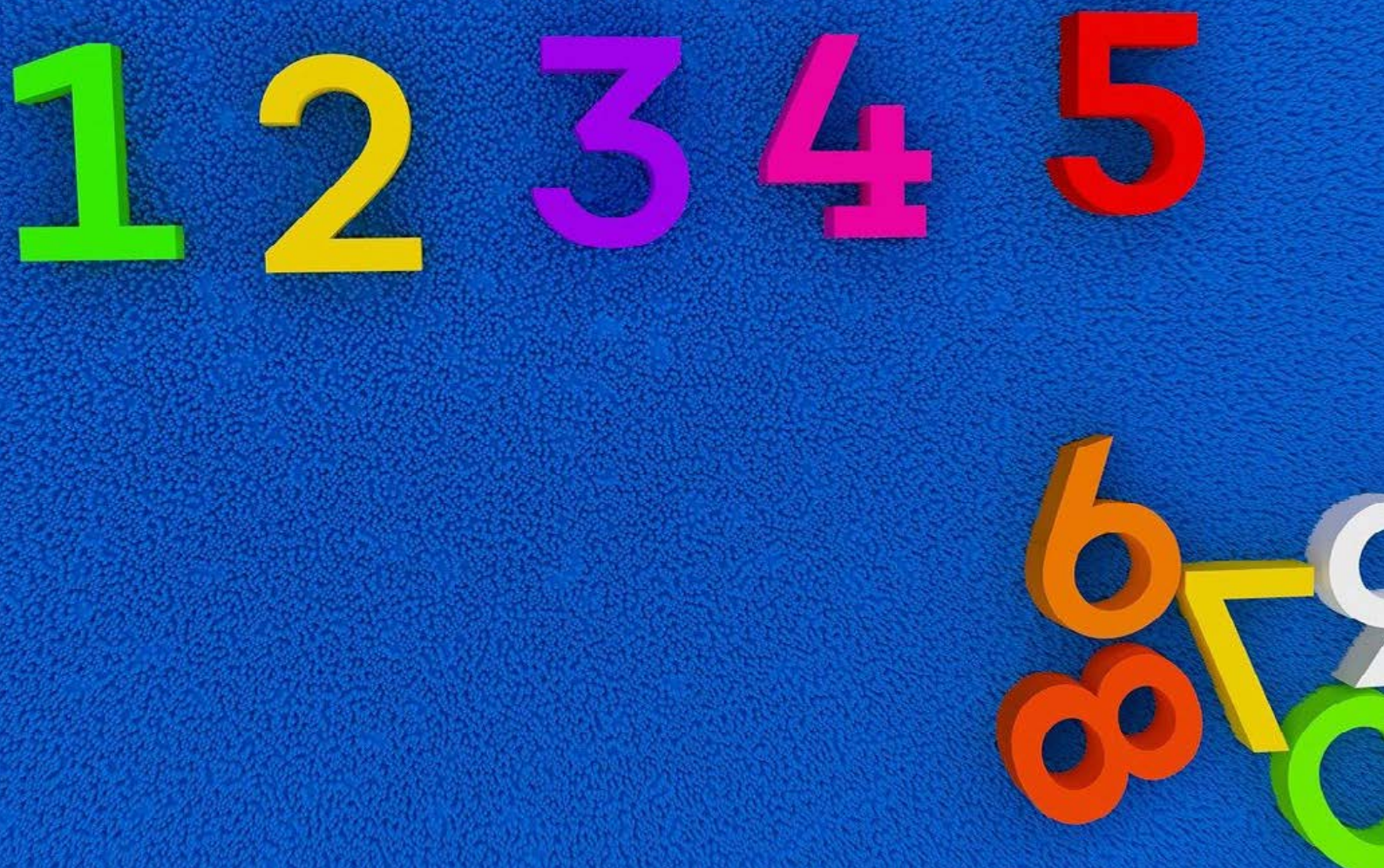
JARDUERAK

1. Bosteko taldeetan antolatuta partioko lur gainean irudi geometriko lauak eratu behar dituzte material desberdinekin gorputz geometrikoak osatzeko.
2. Gelan, egindako poligonoak marraztuko dituzte paperean erregela erabiliz.

BALIABIDEAK

- Sokak.
- Jolasteko gomak.
- Papera eta erregela.

BAKOITI BIKOITI

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Benetako egoeretan zenbakiak nola erabili: horiek irakurtzea eta idaztea, ordenatzea eta alderatzea (notazioa), zenbakiak zuzenean adieraztea, deskonposatzea, biribiltzea, jolasak.

JARDUERAK

1. Talde jolasa: “Zerua eta lurra”.
2. Talde jolasa: “Sagua eta katua”.

DENBORA NEURTUZ

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Denbora neurtzeko neurri-unitateak eta haien arteko erlazioak.
- Orduen, minutuen eta segundoen arteko baliokidetasunak eta bihurketak, egoera errealetan.

JARDUERAK

1. Korrika lasterketa bat antolatuko dugu ikasleen artean eskolako inguruan ibilbide bat prestatuz.
2. Ikasle guztien denborak erregistratu ondoren taula batean eragiketa batzuk egingo dituzte.

BALIABIDEAK

- Kronometroak.

OHARRAK

Edozein herri lasterketako sailkapena erabili daiteke eta gure sailkapenarekin alderatu. Ikasturtean zehar behin baino gehiagotan egiten bada bakoitzaren markak konparatu daitezke eta egoera fisikoaz hausnartu.

SASKIAN SARTU

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Oinarrizko ehunekoak kalkulatzea egoera errealetan. Zenbakizko baliokideak erabiltzea (oinarrizko zenbakizko sareak).

JARDUERAK

1. Hiruko taldeetan banatuta saskibaloiko jaurtiketak.
2. Denek jaurtitzen dutenean, gelan portzentaiak kalkulatu ditugu taula batean distantzia eta jaurti duen besoaren arabera.

BALIABIDEAK

- Baloiak.
- Saskiak.

ZENBAT MUGITZEN NAIZ?

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Eguneroko bizitzako egoerei aurre egiteko matematikak garrantzi handia duela jakitea eta balioestea.

JARDUERAK

1. Ohiko jarduerak duten energia gutua taula batean aurkeztuko da.
2. Patioan taulako bost jarduera aukeratuko dira eta taldeetan jarrita zirkuito bat osatuko da.
3. Ikasleak astean zehar betetzen dituen jarduerak fisiko guztiak erregistratu ondoren, matematikako klasea erabiliko da datu guztiak eta erregistroa aztertzeko.
4. Datu hauek ondoren eztabaidatu egingo dira.

OHARRAK

Naturaren zientziak eta gorputz hezkuntzako edukiek ere badute zer esana gai honetan (ohitura osasungarriak, ariketa fisikoak, gai zientifikoekin lotutako txostenak, giza eboluzioa eta gorputzaren bilakaera...).

BIHOTZ MAIZTASUNA

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Magnitudeen arteko erlazioa.
- Funtzio bat adierazteko moduak.
- Grafikoen ezaugarri orokorrak.
- Magnitude zuzenki eta alderantziz proportzionalak.

JARDUERAK

1. Bihotzaren taupadak neurtzen erakutsiko du irakasleak.
2. Eskolako patioan edo gimnasioan ikasle bakoitzak balio taula bat egingo du.
3. Zutabe batean ariketaren intentsitatea jarriko du bost egoera desberdinetan.
4. Ariketa bakoitzaren iraupena bost minututakoa izango da.
5. Gelan bildutako datuekin grafika eta hausnarketa bat egingo dute.

BALIABIDEAK

- Kronometroa.

OHARRAK

Naturaren zientziak eta gorputz hezkuntzako edukiek ere badute zer esana gai honetan: osasunarekin lotutako ezaugarri fisikoak, esfortzu-intentsitatea kontrolatzea, prestaketa fisiko orokorra lortzea, giza gorputzaren antolaketa orokorra eta zirkulazio-sistemaren anatomia eta fisiologia.

EUSFIT MUGIMENT ETA ESTADISTIKA

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Zentralizazio eta kokapen neurriak.
- Sakabanatze-neurriak.
- Eguneroko egoeretara aplikatzea.

JARDUERAK

1. EUSFIT MUGIMENT bateria.
2. DBHko maila guztietan ikasturte hasieran test hauek egingo ditugu norberak bere sasoi fisikoa zein mailatan dagoen ezagutzeko eta ikasturtean zehar hobetzeko asmoarekin.
3. Ikasle bakoitzak lortutako emaitzak aplikazio informatiko batean ikus ahal izango dute eta ikasturte amaieran nola hobetu diren ere bai.
4. Eragiketa hauek egin ondoren interpretazioa egingo dute.

BALIABIDEAK

- EUSFIT MUGIMENT ekimenaren informazioa:
<https://mugiment.euskadi.eus/eusfit-mugiment/webmug00-content/eu/>
- Testak egiteko: tailimetroa, pisua, zinta metrikoa, eskuko dinamometroa.

EUSFIT MUGIMENT ETA GRAFIKOAK

GAITASUNAK

- Matematikarako gaitasuna.

EDUKIAK

- Polulazioa eta lagina.
- Estatistika azterketa bat egiteko eta interpretatzeko jarraibideak.
- Estatistika grafikoak: grafiko motak.
- Datuak antolatzeko kalkulu-orrria behar bezala erabiltzeko jarraibideak.

JARDUERAK

1. EUSFIT MUGIMENT bateria.
2. DBHko maila guztietan ikasturte hasieran test hauek egin.
3. DBHko 4. mailan ziklo osoko ikuspegi grafika ezberdinetan ikusi ahal izango dute.
4. Datuak modu ezberdinetan aztertzea.
5. Mailetako test bakoitzaren emaitzetako joerak argi eta garbi erakustea.

BALIABIDEAK

- EUSFIT MUGIMENT ekimenaren informazioa:
<https://mugiment.euskadi.eus/eusfit-mugiment/webmug00-content/eu/>
- Testak egiteko: tailimetroa, pisua, zinta metrikoa, eskuko dinamometroa.

JOLAS ABESTIAK

GAITASUNAK

- Giza eta arte kultura.

EDUKIAK

- Ziklorako aproposak diren abestiak ulertu, errezitatu, buruz ikasi erritmo ahozkerara eta entonazio egokiz.

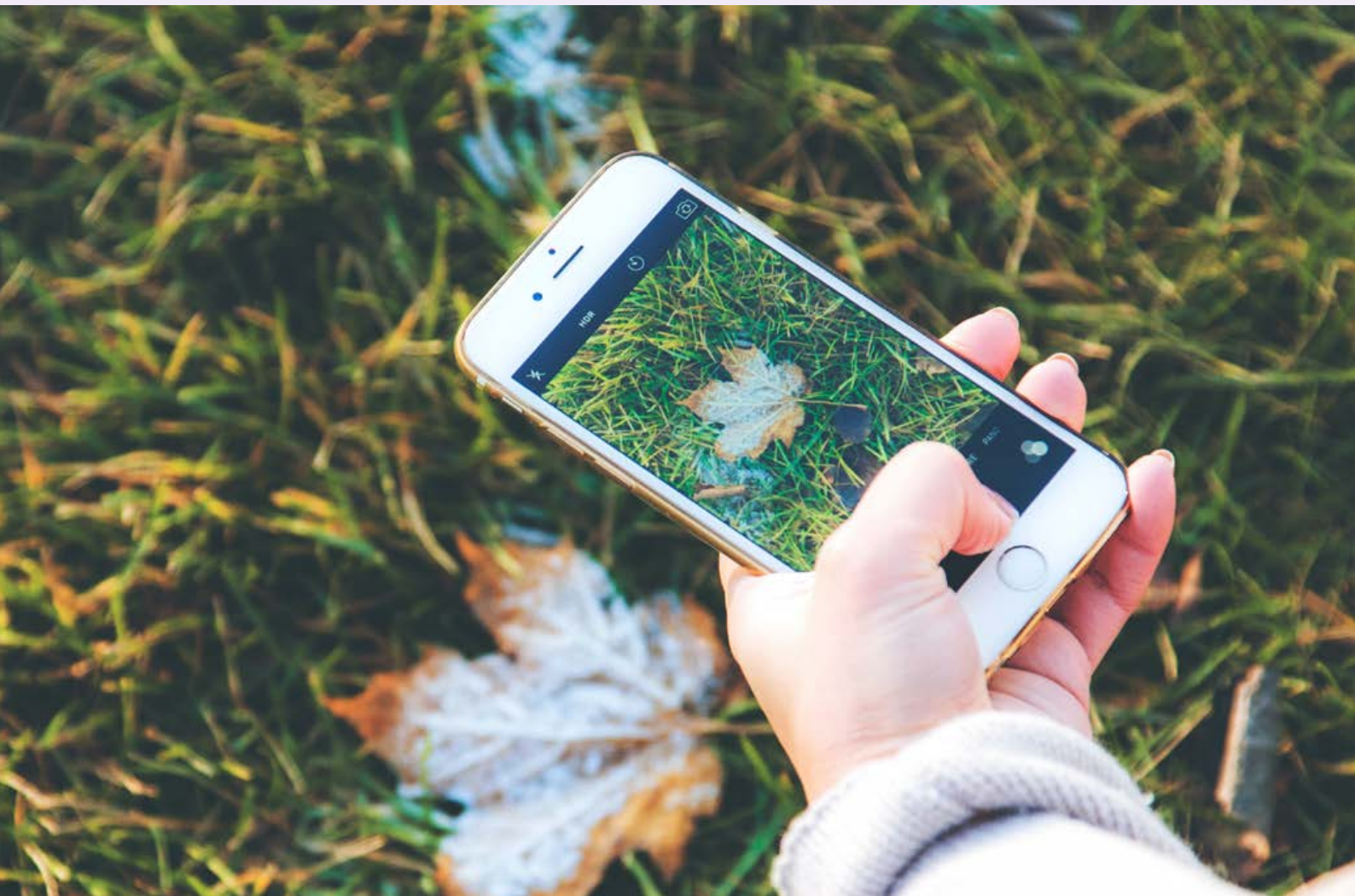
JARDUERAK

1. Talde jolasa: “Sagu txiki, sagu maite”.
2. Talde jolasa: “Zubiri-zubiri”.
3. Talde jolasa: “Saltoka-saltoka”.

BALIABIDEAK

- Soka.
- Abestiak.
- Zapia.

IBILBIDE BATEN GIDA

GAITASUNAK

- Hizkuntza-komunikazioa.

EDUKIAK

- Ikastekoak diren eta esperientziarekin loturik dauden testu didaktikoen eta egunerokoen informazioa ulertzea.
- Irakurritakoa ulertzeko estrategiak erabiltzen hasia.
- Hainbat euskarritako informazioak eta jakintzak integratuz ikastea.

JARDUERAK

1. Oinez egin beharko da inguruko edo herriko ibilbide bat.
2. Ibilbidean zehar argazkiak aterako dira bertan aurkitu diren eraikin, zuhaitz-landare eta animaliei.
3. Gida baten eskemari jarraituz, testu informatiboak idatziko dira argazki bakoitzaren azpian eta kartulinetan itsatsiko dira.

BALIABIDEAK

- Argazki makina.
- Kartulinak.

ZURE HERRIA EZAGUTU

GAITASUNAK

- Hizkuntza-komunikazioa.

EDUKIAK

- Gizarte-hedabideetan gertaera esanguratsuei buruz idatzi ohi diren informazio eta iritzi-testuak sortzea.
- Eskolan erabili ohi diren testuak sortzea.
- Eredu bat emanda, testuak sortzeko estrategiak erabiltzea eta horien transferentzia egitea.

JARDUERAK

1. Herri gehienetan, udalek aisia, kultur eta kirol eskaintza zabalatu dute. Kultura etxe, ludoteka, gazteleku, kiroldegi, liburutegi eta abarretan, bertara joan eta informazioa bildu ondoren, datorren fitxa eredu bat bete beharko dute.

BALIABIDEAK

- Argazki makina.
- Fitxa.

ISTORIOAK ASMATUZ

GAITASUNAK

- Hizkuntza-komunikazioa.

EDUKIAK

- Irudimena beste errealitate batzuk sortzeko eta birsortzeko tresnatzat hartzea.
- Literatura testua komunikazio bidetzat hartzea, bestelako munduak ezagutzeko iturritzat eta ongi pasatzeko aitzakiatzat.

JARDUERAK

1. Talde osoaren laguntzaz istorio dibertigarri eta absurdoak asmatzea da jarduera honen helburua. Irakaslea galdera batekin hasiko da eta ikasle bakoitzak idatziko du erantzuna bere orrian eta tolestuko du.
2. Amaitzerakoan ikasleak orria hartu eta erantzunen multzoa irakurriko dute.
3. Lan hau amaitzen dutenean gela osoaren aurrean irakurriko dute istorio dibertigarriena eta politena aukeratuz.

BALIABIDEAK

- Orri eta boligrafoa.

ZURE HERRIA EZAGUTU

GAITASUNAK

- Hizkuntza-komunikazioa.

EDUKIAK

- Literatura-testuak antzeztea edo antzetzuz irakurtzea.
- Abestiak, olerkiak eta bertsoak ulertzea, buruz ikastea eta errezitatzea.
- Plangintza bat egin ondoren olerkiak eta kontakizunak irudikatzea eta sortzea.
- Bertsolaritza eta ahozko euskal literaturako beste genero batzuk.

JARDUERAK

1. "Bailearen Bertsoak" ikasiko dituzte.
2. Bailearen bertsoen pertsonaiak ikasleen artean banatuko dira horrela: bi kantari, bailearen pertsonaia egingo duten taldea, traineruetako eskifaiak (arraunlari eta patrioiak), herriko jendea...
3. Gimnasioan edo antzerki emanaldia egiteko toki apropos batean, bertsoak kantatuz gela osoak antzezlanean parte hartuko du.

BALIABIDEAK

- Bailearen bertsoen letra osoa: http://eu.wikipedia.org/wiki/Bailearen_bertsoak
- Bailearen bertsoen abestia: www.youtube.com/watch?v=SbITNCEnhlw

ANÁLISIS SINTÁCTICO

SUJETO

VERBO

PREDICADO

COMPETENCIAS

- Comunicación lingüística.

CONTENIDOS

- Reconocimiento de las categorías gramaticales básicas.
- Reconocimiento de la estructura semántica de la oración, identificando el verbo como elemento necesario.

ACTIVIDADES

1. El profesor elegirá verbos que impliquen acciones más o menos dinámicas en las que cada vez la intensidad será más alta.
2. Juego en grupo: “El pañuelito”.
3. Juego: “Hacer frases”. Tras haber diseñado carteles con sujetos, verbos, adjetivos... en el aula en anteriores clases, a la orden del profesor intentarán hacer frases con sentido enlazando palabras de otros grupos.

RECURSOS

- Carteles con ejemplos de sustantivos, verbos, adjetivos, adverbios...
- Carteles con las categorías gramaticales básicas aprendidas en el aula: sustantivo, verbo, adjetivo... del tamaño A4.

JUEGOS COOPERATIVOS

COMPETENCIAS

- Tutoría.

CONTENIDOS

- Valores cívicos en la sociedad democrática: respeto, tolerancia, solidaridad, justicia, cooperación y cultura de la paz.

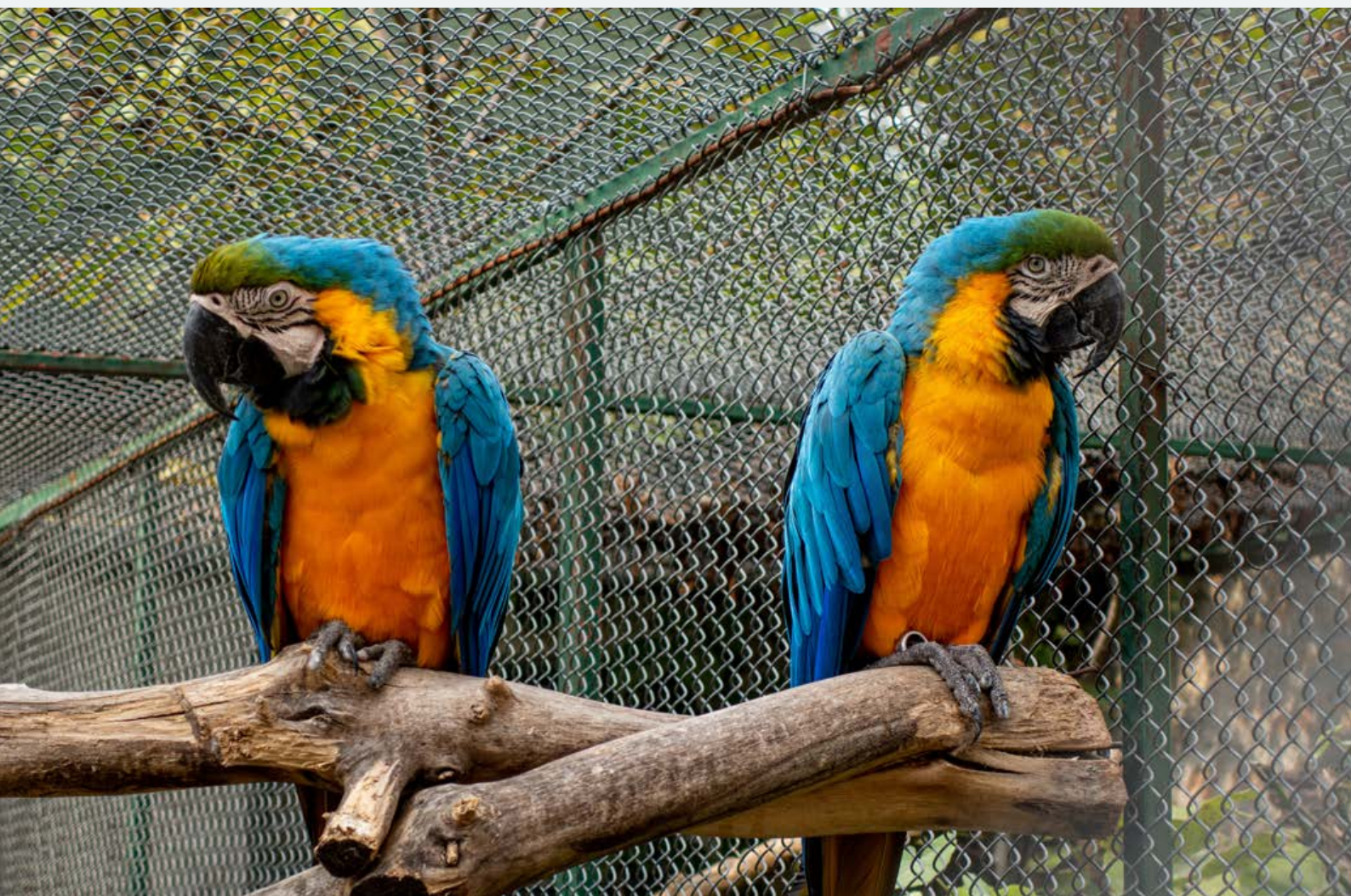
ACTIVIDADES

1. Juego en grupo: “Ameba”.
2. Juego en grupo: “Bola de rebote”.
3. Juego en grupo: “Compartir sillas”.
4. Juego en grupo: “El dragón se muerde la cola”.
5. Abrazos musicales.
6. Juego en grupo: “Pasa el balón”.
7. Juego en grupo: “Tiburones en el agua”.

RECURSOS

- Sábana.
- Balones.
- Sillas.
- Cinta adhesiva.

GATAZKEN KONPONKETA ETA ELKARLANA

GAITASUNAK

- Gizarte eta harremanak.
- Norberaren autonomia eta ekimena.

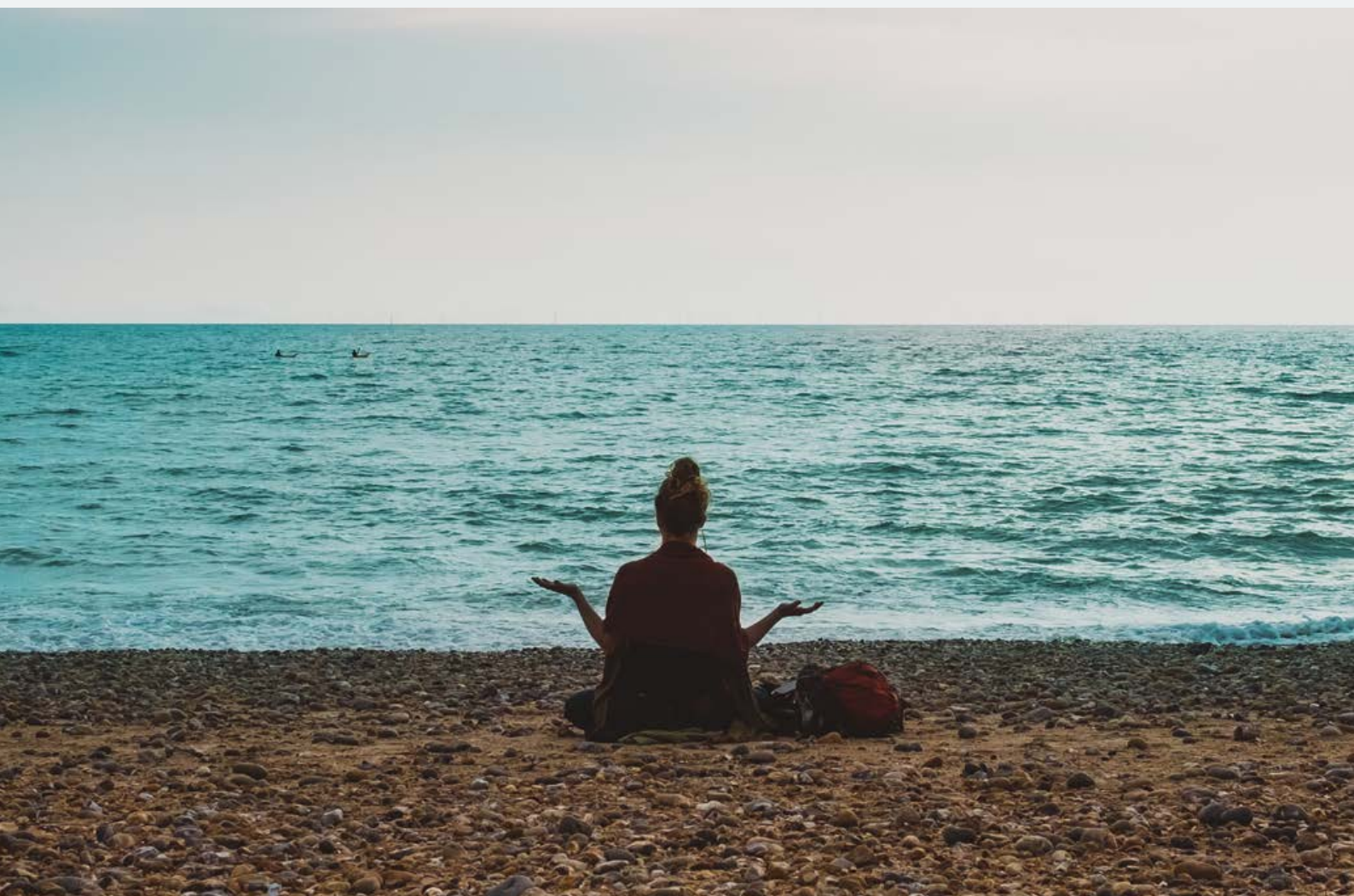
EDUKIAK

- Gatazkak tratatzea elkarrizketa eta negoziazio bidez.
- Emakumezkoek pairatzen duten bereizkeriaren zergatiak eta faktoreak. Eskubide eta ekitatezko berdintasuna.

JARDUERAK

1. Gatazken konponketarako ariketa. Irtenbideen bila ematen den denbora, errudunen bila ematen dena baino eraginkorragoa dela frogatzea da ariketa honen azken xedea.

ERLAXAZIOA

GAITASUNAK

- Ikasten ikastea.
- Norberaren autonomia eta ekimena.

EDUKIAK

- Erlaxazioa eta arnasketa. Erlaxazio-teknikak eta metodoak autonomiaz aplikatzea eta metodo horiek eguneroko bizitzako tentsioak arintzeko tresnatzat hartzea.

JARDUERAK

1. Erlaxazio ariketak.
2. Enbor zorabiatuta.
3. Kroketak egiten.
4. Istripua.
5. Izotz panpina.
6. Txotxongiloa.
7. Tentsio-erlaxazio.

MIMO

GAITASUNAK

- Giza eta arte kultura.

EDUKIAK

- Sorkuntza expresio errazak egitea, helburu jakin bat lortzeko.
- Norberaren adierazpen-aukerak balioestea, eta desinhibitze eta naturaltasun jarrerak hartzea.
- Zailtasunak konpontzeko jarrera.

JARDUERAK

1. Talde jolasa: “Animaliak”.
2. Talde jolasa: “Ispilua”.
3. Talde jolasa: “Kirola mantso-mantso”.
4. Talde jolasa: “Pasa pilota”.
5. Talde jolasa: “Soka tira magikoa”.
6. Talde jolasa: “Horma”.

HERRITARTASUNERAKO ETA GIZA ESKUBIDEETARAKO HEZKUNTZA

GAITASUNAK

- Gizarteratzea eta herritartasuna.

EDUKIAK

- Banakoaren nortasuna: ezaugarri fisikoak, kulturalak, sozialak, erlijiozkoak eta pribatutasuna.
- Bakoitzak bere buruaz duen kontzeptua eta balioespena.
- Desberdintasunak errespetatzea.

JARDUERAK

1. Aniztasun funtzionala duten ikasleekin saio inklusiboa landuko dugu.
2. Desgaitasun bereziak izan ditzaketen ikasleentzako jokoak antolatuko ditugu eta gimnasioan talde osoak sentitu eta frogatuko ditu:
 - 2.1 Ikusmen desgaitasuna lantzeko.
 - 2.2 Beheko ataleko desgaitasuna lantzeko.
 - 2.3 Goiko ataleko desgaitasuna lantzeko.

BALIABIDEAK

- Zapiak.
- Uztailak.
- Bankuak.
- Baloiak.
- ...

ERROMESAK

GAITASUNAK

- Gizarteratzea eta herritartasuna.

EDUKIAK

- Kristautasuna.
- Erljioaren gertakariarentzako erantzunen aniztasuna.

JARDUERAK

1. Aldez aurretik gelan erromesen gaia landuko dugu, ikasleek informazioa bilatu behar dute galdera batzuk erantzunez.
2. Irakasleak egin behar den ibilbidearen ezaugarriak aurkeztuko ditu.
3. Ikasleek ibilbidea burutu ez ezik bidean doazen erromesekin hartu-eman ere bilatuko dute.
4. Beste egun batean bidea eginez hartutako informazioa eta aurretik bildutakoaren arteko aldeaz hausnarketak egitea.

BALIABIDEAK

- Mendiko oinetako eta jantziak, euritakoa, jardunaldi osorako janaria eta guzti hau eramateko motxila.
- Informazioa gehiago:
www.caminosantiago.com
www.caminosantogogipuzkoa.com/euskara.asp
www.turismo.euskadi.net/x65-infograf/es/contenidos/informacion/infografia_camino_santiago
www.turismo.navarra.es/eus/propuestas/camino-santiago
www.oriodonejakue.net

ORIENTACIÓN

COMPETENCIAS

- Cultura humanística y artística.
- Cultura científica, tecnológica y de la salud.

CONTENIDOS

- Uso de escala gráfica y numérica.
- Pautas para la lectura e interpretación de imágenes, planos y mapas de diferentes escalas, características y soportes (convencionales y digitales).
- Técnicas de orientación y localización geográfica.

ACTIVIDADES

1. Elaboración de un plano del patio del colegio.
2. Juego: "Relevos de brújula".
3. En el patio aprenderán a ubicarse con respecto al plano y orientar éste respecto a la realidad.
4. Se practicarán movimientos en el patio de un lado a otro leyendo el plano. Se "navegará" por el patio a diferentes velocidades.
5. Materializar un recorrido en el patio/pista, preparado por el profesorado.

RECURSOS

- Plano del patio del colegio.

OBSERVACIONES

Esta es una sesión que sirve como introducción a la orientación.

RALLY FOTOGRÁFICO

COMPETENCIAS

- Cultura humanística y artística.
- Cultura científica, tecnológica y de la salud.
- Tratamiento de la información y competencia digital.

CONTENIDOS

- Lectura e interpretación de diferentes imágenes, planos y mapas.
- Obtención, interpretación y registro de información relevante de fuentes diversas.

ACTIVIDADES

1. El alumnado realizará un RALLY fotográfico en grupos de cuatro.
2. Mediante un mapa de la localidad con señalización numerada de los lugares a visitar.
3. Fotografiar cada uno de los lugares a visitar.
4. Responder a cada pregunta referida a cada uno de los lugares a visitar.

RECURSOS

- Cámara fotográfica o smartphone.
- Mapa de la localidad.

OBSERVACIONES

Plantear el RALLY con un nexo de unión entre los lugares para darle sentido a la actividad.

Las preguntas versarán sobre un tema en cuestión relacionado con los lugares a visitar.

RALLY FOTOGRÁFICO 2

OBJETIVOS

- Conocer el patrimonio natural, histórico y cultural, respetando su diversidad y desarrollando la sensibilidad artística y el interés por el medio ambiente y la naturaleza.
- Aprender a orientarse por medio de un plano o mapa.
- Saber utilizar recursos TIC para desarrollar la tarea.

ACTIVIDADES

1. El alumnado realizará un RALLY fotográfico en grupos de cuatro.
2. El grupo que realice el recorrido más rápido y haya respondido con más acierto a las preguntas referidas será el ganador de RALLY.

RECURSOS

- Cámara fotográfica o smartphone.
- Mapa de la localidad.

OBSERVACIONES

Plantear el RALLY con un nexo de unión entre los lugares para darle sentido a la actividad.

Las preguntas versarán sobre un tema en cuestión relacionado con los lugares a visitar.

AERÓBIC

COMPETENCIAS

- Cultura humanística y artística.
- Autonomía e iniciativa personal.

CONTENIDOS

- Improvisación de movimientos según fórmulas y creación de nuevas coreografías.
- Diferentes estilos de danza.

ACTIVIDADES

1. Ejercicios de aeróbic.
2. Marcajes de diferentes ritmos (bloque, fase, y coreografía).
3. Unión de pasos (marcha, correr, step v, patada...).
4. Análisis del circuito creado.
5. Actuación en grupo.

RECURSOS

- Equipo de música.
- Composiciones musicales.

OBSERVACIONES

El profesor elegirá músicas con distintos ritmos para que el alumnado se adapte continuamente a la intensidad de la coreografía.

ESKOLAKO JANGELA

GAITASUNAK

- Zientzia, teknologia eta osasun kultura.
- Ikasten ikastea.

EDUKIAK

- Giza nutrizioa: elikagaiak eta mantenugaiak. Digestio aparatua. Gaixotasun nagusiak.
- Elikagaiak kontserbatzea, maneiatzeta eta merkaturatzea.
- Elikagaien segurtasuna.

JARDUERAK

1. Eskolako jangelan edo etxean, astebetean egunero ematen diren otorduetako janariak idatzi eta aztertuko dituzte ikasleak.
2. Janari bakoitzari argazkia.
3. Eskolako patioan lurrian “janarien gorpila” marraztea.
4. Gurpilaren ondoan “janarien piramidea” marraztea.
5. Hausnarketak egitea.

BALIABIDEAK

- Klarionak.
- Argazki makina edo smartphone.

OHARRAK

Saio hau gauzatu aurretik, nutrizio eta elikadurari buruzko oinarriak landu beharko dira gelan. Horrela oinarriko elikagaiak, elikagaien funtzioak, elikadura orekatua eta anitza, gaiak aurretik jakin behar dira.

GIZA EBOLUZIOA

GAITASUNAK

- Zientzia, teknologia eta osasun kultura.
- Ikasten ikastea.

EDUKIAK

- Lurreko bizitza: jatorria eta eboluzioa. Giza eboluzioa.
- Homo sapiens sapiens.

JARDUERAK

1. Eskolako patioan, irakasleak ezarriko dituen baldintzak betez 3 aldiz osatuko dute ibilbide luze bat.
2. Amaitzerakoan, egindako praktika kontutan hartuta, irakasleak eboluzioan gizakiaren gorputzak izan dituen aldaketa morfologiko eta fisiologikoei buruz galdetuko du.

OHARRAK

Saio hau gauzatu ondoren, giza eboluzioan eman diren aldaketaz hitz egingo da gelan.

mugitu

eta ikasi

mugiment
pertsona aktiboak

B
Berritzegune
Nagusia

KULTURA ETA HEZKUNTZA
POLÍTICA SAILA
DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA